

edițiadedimineată
România ajunge departe

(<https://editiadedimineata.ro/>)

 (<https://www.facebook.com/edițiadedimineata.ro/>)

 (<https://www.youtube.com/channel/UCvniWn6jF1ZkyM8V5JX16j2w>)

Oameni de neuitat – Irina Petrescu. O întâlnire unică, o amintire prețioasă (<https://editiadedimineata.ro/oameni-de-neuitat-irina-petrescu-o-intalnire-unica-o-amintire-pretioasa/>)

de MIRA KALIANI ([HTTPS://EDITIADEDIMINEATA.RO/AUTHOR/MIRA/](https://editiadedimineata.ro/author/mira/)) 13 Iunie

([HTTPS://EDITIADEDIMINEATA.RO/OAMENI-DE-NEUITAT-IRINA-PETRESCU-O-INTALNIRE-UNICA-O-AMINTIRE-
PRETIOASA/](https://editiadedimineata.ro/oameni-de-neuitat-irina-petrescu-o-intalnire-unica-o-amintire-pretioasa/)) EDIȚIA DE ASTĂZI ([HTTPS://EDITIADEDIMINEATA.RO/CATEGORIE/EDITIA-DE-ASTAZI/](https://editiadedimineata.ro/categorie/editia-de-astazi/))

Trăisem o vară întreagă de emoții în timp ce așteptasem întâlnirea ce avea să se întâmple într-o zi în care toamna se simțea lin în aer, pe pleoape, prin suflete.

De-a lungul lunilor de vară, o sunasem de câteva ori și, în cele din urmă, m-a invitat în casa din București, unde s-a și născut, după ce m-a avertizat că „e o nenorocire la mine acasă” – zugerăvea și totul era de altfel ca-n orice casă unde se întâmplă acest lucru. Ar fi vrut să termine înainte de a ne întâlni, dar i-am spus că decorul acela de prefacere, reînnoire, ar fi perfect pentru a sta la povești așa cum voiam, într-un fel amical, nu protocolar.

Irina Petrescu | Sursa foto: Cinemagia

M-a întâmpinat elegantă, cum era întotdeauna, și cu zâmbet cald. Mi-a povestit ce dimineață extraordinară i-a fost dat să aibă în acea zi. A fost la Casa Radio unde s-a prezentat un medalion despre regizorul Liviu Ciulei și era încă sub vraja aceluși moment: „A fost ceva fabulos, acum îmi dau seama că aveam atâta nevoie de un film armonios”.↑

SUS

Întâlnirea noastră a fost efemeră, însă poveștile și mărturisirile ei de atunci rămân eterne, pot fi lecții, călăuze, răspunsuri, dacă vreți, la simple întrebări de viață, indiferent de vreme, de vremuri și, mai cu seamă, de vârstă.

Avea atunci 64 de ani și era mulțumită de ei, nu ar fi vrut să fie mai puțini, mai ales când vedea tineri actori cum erau siliți să accepte tot felul de propuneri fără a avea neapărat vreo legătură cu pregătirea lor profesională, doar pentru a putea supraviețui.

„Eu nu-mi doresc să am astăzi 25 de ani și să fiu nevoită să-mi zbućium mintea și sufletul să-mi găsesc de lucru. Nu aș fi în stare să dau astăzi o audiție ca să iau un rol. Aș pieri”, spunea.

A recunoscut că ea a fost mereu norocoasă de „timpul potrivit, rolul potrivit, omul potrivit”. A avut din plin parte de acele întâmplări ce schimbă destinul.

Irina Petrescu, în Valurile Dunării, alături de Liviu Ciulei | Sursa foto: IMDB

Primul ei rol, în filmul „Valurile Dunării”, a venit pe neașteptate, când de-abia terminase liceul. Avea 17 ani. Acela a fost momentul esențial care, fără să știe atunci, a făcut-o să trăiască într-un fel cu totul aparte: nu și-a construit niciodată planuri, mi-a spus, nu a

SUS

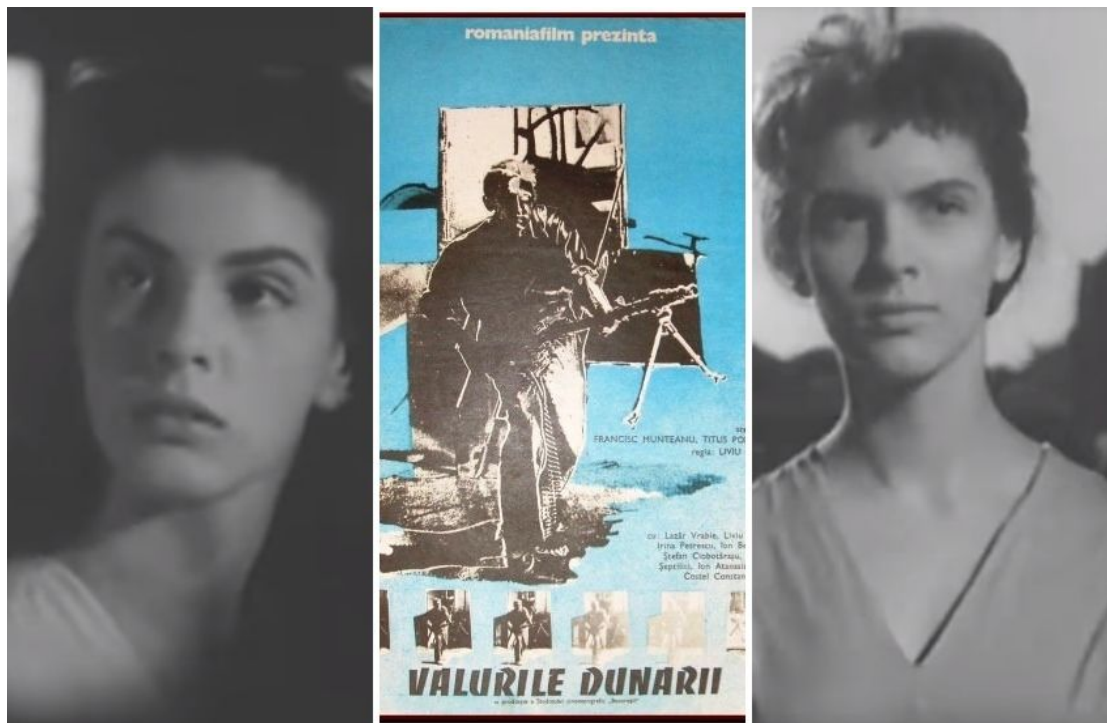
încercat vreodată să influențeze, să lupte ori să forțeze lucrurile în vreun fel. Ceea ce trebuia să fie, să vină, să se întâmple, va fi, va veni, se va întâmpla. Așa că, a așteptat, cu răbdare și chibzuință, „timpul potrivit, rolul potrivit, omul potrivit”. Și acestea veneau.

Zilele treceau, însă clipele nu se duceau în zadar. A învățat treptat că nu poți avea în fiecare zi victorii răsunătoare și *întâmplări* extraordinare, dar nici nu ai nevoie. Toate lucrurile acelea simple, aparent, mărunte, neînsemnate, ale fiecărei zile pot bucura sufletul și face viața frumoasă, dacă vrei să le vezi.

Educația primită și „valurile” vieții au obișnuit-o să nu jinduiască obsesiv ceva pentru că, dacă acel ceva nu se întâmpla, ai putea să te simți nefericit. Și atunci mai bine să nu-ți faci speranțe și mai cu seamă iluzii.

E și acesta un mod de a trăi, „o normă de conduită”, cum spunea, pe care fie ți-o impui prin disciplină și o respecti o viață, fie ți se potrivește firii și atunci e mai simplu. În ceea ce o privea, acest fel de a trăi i s-a potrivit. Nu a fost o luptătoare, nu a concurat pentru ceva, nu și-a făcut vreodată planuri de atac, nu a construit intrigi. „Competiția mă sperie, mă paralizează”, mi-a spus.

Totul s-a învârtit în jurul întâmplărilor. Nu a așteptat „marea cu sarea” de la nimeni, nici de la viață, și poate tocmai de aceea viața a fost generoasă de la bun început.

Ana Strejan, personajul interpretat de Irina Petrescu, în filmul ei de debut, Valurile Dunării

Mi-a povestit cum a fost distribuită în primul ei rol de film. A fost Ana Strejan, tânăra soție a cârmaciului de șlep, Mihai, jucat de Liviu Ciulei, care a și regizat filmul „Valurile Dunării”.

„Eu și mama am fost într-o seară invitate de tata la restaurantul Continental. La un moment dat, pe lângă masa noastră au trecut doi domni dintre care unul s-a oprit și a început să discute cu tatăl meu. Tata ni l-a prezentat atunci pe «regizorul de film Savel Stiopul»”

Acesta i-a cerut permisiunea tatălui să-i dea voie fiicei să meargă la o probă pentru un film care nu s-a mai făcut, însă au rămas înregistrările. De acolo a pornit totul. În acea perioadă, asistenții lui Savel Stiopul au început să lucreze la „Valurile Dunării” și i-au spus lui Liviu Ciulei: „Haideți să o vedeți și pe fata asta pe care a ales-o Savel”. Așa a ajuns în filmul lui Liviu Ciulei care avea atunci 36 de ani.

Mi-a povestit și de educația primită de la părinți, pe care a definit-o „mic-burgheză”, deoarece din copilărie a luat lecții de pian, a făcut balet, a învățat franceza. Dintre toate, franceza i-a fost cea mai dragă. A cunoscut și provocările firii schimbătoare, contradictorii – a iubit cifrele și geometria și, totodată, a fost atrasă de cuvânt, litere, unde a și fost studentă, după ce se pregătise temeinic pentru arhitectură.

↑
sus

Duminică la ora șase, 1966, un film în regia lui Lucian Pintilie, cu Irina Petrescu și Dan Nuțu,
în rolurile principale | Sursa foto: IMDB

Își încheia fiecare an fără bilanțul obișnuit al unui sfârșit și fără să se mai gândească la tot ce a primit, bun sau rău. Începea un nou an ca o nouă zi – fără planuri. A primit, ca orice om pe lumea asta, lucruri bune și mai puțin bune, toate venite „din senin”.

A fost și a rămas de-a lungul vieții o „conservatoare” – s-a definit așa doar pentru că nu s-a putut despărți de casa unde s-a născut, a copilărit și a trăit, și nici de orașul în care a crescut și unde se simțea acasă, chiar dacă, spunea, nu e neapărat cel mai frumos oraș din țară. „Iubesc Bucureștiul cel blând, nu cel agresiv”, mărturisea.

Și-a amintit de „vremurile acelea” când a fost invitată și ea să recite poezii. A refuzat nu pentru că, preciza, a fost curajoasă, ci pentru că pur și simplu a detestat să recite poezii. Nu pentru că nu iubea poezia – dimpotrivă, adora să o citească în liniște, în intimitate, pentru ea, numai cu ea, fără să o rostească altora.

Educația modelează, cizelează, creează convingeri, principii. Într-o lume a compromisurilor, mai ales într-un domeniu unde competiția pentru imagine a fost de la începuturi una aiuritoare, a rezista acestora pare firesc și simplu pentru unii. Detesta compromisul și mai ales cel pentru bani. Îl putea înțelege, dar nu-l putea accepta. Nu a putut niciodată să facă pentru bani nimic din ce nu era convinsă că ar fi fost „musai”. „Nimic din ce e marfă nu poate fi cumpărat, nici prietenia, nici iubirea, nici credința, nici sufletul.”

Și-a făcut debutul într-un film, a jucat apoi în multe, însă teatrul a împlinit-o și i-a rămas întotdeauna printre preferințe – iubea să joace pe scenă, dar și să fie spectator în sală.

Șeful sectorului suflete, cu Irina Petrescu și Radu Beligan | Sursa foto:
CineMagia

Rolul cel mai frumos și mai însemnat, cum spunea, pe care l-a ratat ca femeie a fost, a mărturisit cu părere de rău, să aibă o familie. „Teatrul e teribil de posesiv. Dacă l-ai păcălit o dată, te-a abandonat. Eu mi-am ratat o viață de familie. Sau, poate, nu am fost făcută pentru o viață de familie. Nu știu. Sunt momente în care regret că nu am avut copii. Dar apoi îmi spun că așa a fost să fie.”

La Bulandra, unde i-a fost „locul de muncă”, a avut și „familia”. A fost din generația care a învățat „smerenia și dragostea” pentru cuvântul autorului și respectul scriiturii.

„Menirea noastră este să comunicăm ceva și nu să demonstrăm că putem face ca toți dracii... Să faci ceva în care să nu crezi neapărat, ci doar să te bucuri că nu seamănă cu nimic.”

Irina Petrescu | Sursa foto: CineMagia

Am întrebat-o, spre finalul conversației noastre, ce a păstrat, din adolescența de altădată, în felul ei de a fi din acel timp prezent. Multe, a spus... a rămas cu aceleași gusturi vestimentare – adică „nu prea la modă” – și se bucura de aceleași mâncăruri din copilărie, sarmale, măcăliguță, pește. Deși nu trăia în trecut, cum a spus, i-ar fi plăcut ca timpul ei să fi fost în vremea Casablanca.

Se întunecase bine când ne-am despărțit. Mi-a spus că i-a făcut multă bucurie întâlnirea noastră relaxată ce i-a dat ocazia să depene din amintiri și acea zi pe care a început-o în armonie o încheiase în aceeași notă. Cred, de fapt sunt convinsă, că nu au fost vorbe măgulitoare – nu erau specialitatea ei.

Am plecat într-o armonie perfectă și, în timp ce mergeam pe străzile Bucureștiului, mi-am spus că așteptarea poate fi deseori un lucru bun. Am așteptat acea întâlnire și, în cele din urmă, s-a întâmplat. Pentru că, nu-i așa, avea dreptate... lucrurile care trebuie să fie, să se întâmple, să se arate, într-o bună zi vor fi, se vor întâmpla, se vor arăta, fără să le forțezi și să te lupți nebunește pentru ele. Am fost recunoscătoare pentru acel timp pe care mi l-a dăruit. Acum, după 14 ani, sunt recunoscătoare pentru că am primit acel moment ^{sus}unic, frumos, de neuitat, irepetabil și, tocmai de aceea, atât de prețios.

În 19 iunie 2019, Irina Petrescu ar fi împlinit 78 de ani.